

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

МАУП

Інститут безпеки

Кафедра національної безпеки

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор Інституту Безпеки

" 1 " серпня 2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри
національної безпеки

Протокол №1 від 1 серпня 2024 р.

Заст.зав. кафедри

В.В. Ровний

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЗАХИСТ ПРАВ ТА СВОБОД СОЦІАЛЬНИХ МЕНШИН ТА
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ»

спеціальності: 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

освітнього рівня магістр

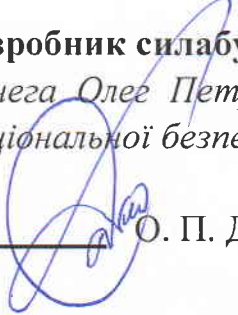
освітньої програми: Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

Галузь знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Київ МАУП 2024

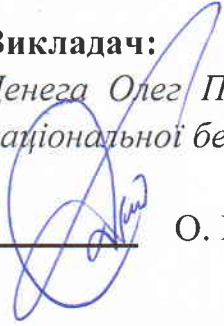
Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Денега Олег Петрович доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри національної безпеки.

_____ О. П. Денега

Викладач:

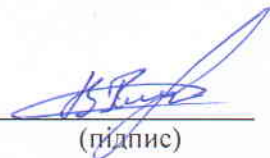
Денега Олег Петрович доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри національної безпеки.

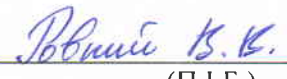

_____ О. П. Денега

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри національної безпеки (протокол № 1 від "01" серпня 2024 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту безпеки (протокол № 1 від "8" серпня 2024 р.)

Заст.зав. кафедри

_____ (підпис)

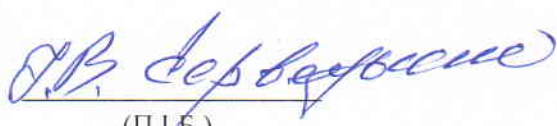

_____ (П.І.Б.)

Силябус погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

1.08.2024 р.

Гарант освітньої програми

_____ (підпис)

_____ (П.І.Б.)

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Захист прав та свобод соціальних меншин та забезпечення гендерної рівності
Шифр та назва спеціальності	256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)
Рівень вищої освіти	Другий магістерський рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредити/90 годин Лекції: 16 год. Семінарські: 20 год. Самостійна робота: 54 год.
Терміни вивчення дисципліни	II семестр
Мова викладання	Українська
Вид підсумкового контролю	Залік
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача.

	Деніга Олег Петрович
	доктор юридичних наук
	доцент
	професор кафедри національної безпеки
Дисципліни, які викладає НПП	ОК12 Захист прав та свобод соціальних меншин та забезпечення гендерної рівності ОК14 Антикорупційний комплаєнс
Напрями науко досліджень	Антикорупційна діяльність у сфері національної безпеки
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	https://orcid.org/0009-0003-4038-1258
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	institutbezpeki@gmail.com
Контактний тел.	
Телефон кафедри	(044) 72-85, ср. 15-14
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту /Академії	https://scholar.google.com/citations?user=opipQskAAAAJ

Анотація курсу

Курс спрямований на формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про механізми правового захисту соціальних меншин та реалізацію принципів гендерної рівності в демократичному суспільстві. Дисципліна охоплює міжнародні та національні стандарти захисту прав людини, правовий статус вразливих і дискримінованих груп, механізми протидії дискримінації за ознаками раси, етнічного походження, сексуальної орієнтації, гендерної ідентичності, інвалідності, віку тощо. Особливу увагу приділено аналізу практики Європейського суду з прав людини, політиці рівних можливостей, а також національним і міжнародним інституціям, які здійснюють нагляд за дотриманням прав людини. Курс сприяє розвитку правосвідомості, поваги до різноманітності, здатності застосовувати правові механізми для захисту прав людини та впровадження гендерно чутливої політики у сфері публічного управління, освіти, бізнесу й суспільного життя.

Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення дисципліни «Захист прав та свобод соціальних меншин та забезпечення гендерної рівності» є правові норми, інституційні механізми, міжнародні та національні практики, спрямовані на гарантування правового статусу, рівності, недискримінації та соціального включення соціальних меншин, а також реалізацію принципу гендерної рівності у всіх сферах суспільного життя.

Мета курсу

Метою курсу «Захист прав та свобод соціальних меншин та забезпечення гендерної рівності» є формування у здобувачів вищої освіти глибокого розуміння правового змісту, механізмів реалізації та захисту прав і свобод соціальних меншин, а також принципів і практик забезпечення гендерної рівності; розвиток здатності критично аналізувати прояви дискримінації, оцінювати ефективність правових та інституційних заходів у цій сфері, а також застосовувати правові норми для сприяння інклюзивності, недискримінації та рівноправ'я в різних соціальних і професійних контекстах.

Завдання навчальної дисципліни

Завданнями навчальної дисципліни «Захист прав та свобод соціальних меншин та забезпечення гендерної рівності» є: ознайомлення здобувачів з основоположними міжнародними та національними правовими актами у сфері прав людини, гендерної рівності та захисту соціальних меншин; формування знань про правовий статус різних категорій вразливих груп, включаючи етнічні, релігійні, сексуальні меншини, осіб з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб; вивчення механізмів протидії дискримінації, мови ворожнечі та соціального виключення; розвиток умінь застосовувати аналітичні інструменти для оцінки гендерної нерівності та порушень прав меншин; ознайомлення з юриспруденцією ЄСПЛ та практикою національних інституцій з прав людини;

виховання правової культури, толерантності, поваги до різноманітності та навичок просування інклюзивної політики в умовах демократичного суспільства.

Пререквізити та постреквізити: Курс «Захист прав та свобод соціальних меншин та забезпечення гендерної рівності» має пререквізит ОК5 Державне управління у сфері національної та цивільної безпеки; постреквізит ОК18 Антикризисний ризик-менеджмент; ОК19 Кадрова безпека та службові розслідування вивчається у 2 семестрі. Для вивчення курсу студенти мають розуміти основи захисту прав.

Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності)

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у галузі національної безпеки (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності).
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК5. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. ЗК6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК6. Здатність організовувати заходи територіальної оборони, мобілізаційної підготовки та мобілізації у межах посадових обов'язків.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН2. Застосовувати вітчизняний та зарубіжний досвід забезпечення національної безпеки з урахуванням теорії національної безпеки під час здійснення професійної діяльності. ПРН4. Організовувати роботу колективу, забезпечувати професійний розвиток його членів та досягнення поставлених цілей. ПРН3. Приймати обґрунтовані рішення з питань забезпечення національної безпеки держави (за сферами забезпечення та видами діяльності), у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог. ПРН6. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації. ПРН8. Забезпечувати дотримання принципу гендерної рівності під час здійснення професійної діяльності. ПРН9. Синтезувати спектр заходів та підходів, що можуть використовуватись для вирішення проблем, пов'язаних з викликами глобальній, європейській та регіональній безпеці. ПРН11. Застосовувати загальну методологію, спеціальні методи і технології для розв'язання професійних задач у визначених законодавством сферах та за напрямками майбутньої діяльності. ПРН15. Управляти проведенням заходів у процесі забезпечення національної безпеки в різних умовах обстановки з використанням нових стратегічних підходів. ПРН17. Демонструвати та застосовувати навички управління суб'єктами національної безпеки та їх структурними підрозділами. ПРН18. Враховувати, аналізувати та прогнозувати антропогенні чинники походження зовнішніх і внутрішніх загроз для національної безпеки та її складових.

	ПРН19. Застосовувати механізми співпраці безпекових інституцій та контролюючих органів з приватним сектором.
--	--

№		Кількість годин, з них:				
		Лекції (Л)	Семінар. зан. (СЗ)	Сам. роб. студ. (СРС)	Форма контролю	Примітка
	Модуль 1. Теоретико-правові засади захисту прав соціальних меншин					
1.	Поняття соціальних меншин: класифікація, правовий статус	2	2	5	СР	
2.	Міжнародні стандарти захисту прав меншин та протидії дискримінації	2	2	6	СР	
3.	Конституційно-правові засади захисту меншин в Україні	2	3	6	СР	
4.	Модуль 2. Гендерна рівність у національному та міжнародному праві					
5	Гендерна рівність: базові поняття, міжнародно-правові механізми	2	2	5	СР	
6	Законодавство України у сфері забезпечення рівних прав і можливостей	2	2	6	СР	
	Гендерна політика в публічному управлінні, освіті, трудових відносинах	2	3	6	СР	
7	Модуль 3. Практичні механізми забезпечення прав меншин і гендерної рівності					
8	Реалізація прав осіб з інвалідністю, національних меншин	2	3	10	СР	

9	Механізми запобігання дискримінації, злочинам на ґрунті ненависті та мові ворожнечі	2	3	10	СР	
---	---	---	---	----	----	--

Зміст дисципліни:

Курс складається з 3 змістовних модулів. Кожен модуль включає лекційну та семінарську частини:

Модуль 1. Теоретико-правові засади захисту прав соціальних меншин (лекційні теми 1–3, семінарські заняття теми 1–3).

Модуль 2. Гендерна рівність у національному та міжнародному праві (лекційні теми 4–6, семінарські заняття теми 4–6).

Модуль 3. Практичні механізми забезпечення прав меншин і гендерної рівності

(лекційні теми 7–8, семінарські заняття теми 7–8).

Технічне й програмне забезпечення /обладнання – офіційний сайт МАУП: <http://maup.com.ua>

Формат курсу: очний (offline).

Критерії її оцінювання: - змістовність – 5 балів. відповідність темі та вимогам оформлення – 1 бал.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 6 балів.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	зараховано
68-74	D		
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

1-34	F	незадовільно обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	---	---

Політика курсу:

- Передбачає роботу в команді.
- Клімат в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності.
- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.

Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації**.

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Студенти мають можливість обмірковувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формулювати висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

При проведенні **семінарських занять** передбачено поєднання таких форм і методів навчання як робота у малих групах, дискусія, публічний виступ, групові проекти та кейс завдання.

Студенти працюють з інформацією вдома (див. *рекомендовану літературу*), під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюють поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- Підготовка публічного виступу.
- Виступ-інформування за темами семінарських занять.

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання. Модульний контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді тестування. Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 60 запитань. Максимальна кількість балів - 10 балів.

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання: *Залік.*

Рекомендовані джерела

Основна література

1. Головка, Т. М. (2009). Правове забезпечення гендерної рівності в законодавстві України (кримінально-правовий контекст). Часопис Київського університету права.

2. Васильченко, О. П. (2015). Інституційні гарантії як складові конституційно-правового механізму забезпечення принципу рівності прав і свобод людини і громадянина в Україні. Наше право, (2), 21-27.

3. Іванов, І. В., & Супрун, В. М. (2023). МІЖНАРОДНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ. Наукові записки. Серія: Право, (14), 21-26.

4. Єрофєєнко, Л. В., & Галіченко, А. В. (2020). Правовий аналіз рішень європейського суду з прав людини відносно гендерної нерівності у трудових спорах.

5. ШЕВЧУК, І. (2023). Гендерна Політика у Системі Публічного Управління. Візії Майбутнього: Конституційний Вимір Повоєнного Відновлення України Та Європейської Інтеграції, 169.

6. Гавришук, А. О. (2021). Правові засади забезпечення гендерної рівності в Європі.

7. Васильченко, О. (2017). Сучасний зміст конституційного принципу рівності прав і свобод людини та громадянина. Law of Ukraine/Pravo Ukraini, (7).

8. Білецька, Т. В. (2020). ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ І ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД. ВІТАЛЬНЕ СЛОВО директора Державного науково-дослідного інституту Міністерства внутрішніх справ України, 25.

9. Батанов, О. В. (2019). Актуальні проблеми конституційно-правового забезпечення гендерної рівності у місцевому самоврядуванні: вітчизняний та світовий досвід. Правова держава, (30), 126-138.

10. Безпека інформаційних систем організацій [Електронний ресурс] / Я. Пахольчук, А. Митко // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2017. № 1. С. 89-96. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvckrc_2017_1_11
11. Корійка, М. V. (2020). Модернізація політики міжнародних організацій у сфері інформаційної безпеки. Політичне життя, (1), 102-109.
12. Котик, Ю. В., & Анісов, А. О. (2021). Місце НАТО в зовнішньополітичній стратегії України.
- 13.Добощ, З. А. (2020). Гендерна рівність і гендерна дискримінація у сфері трудових відносин. Юридичний науковий електронний журнал, (7), 190-193. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-7/48>
- 14.Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. (2023). Спеціальна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо дотримання прав національних меншин (спільнот) та корінних народів в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України. <https://www.ombudsman.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/Спеціальна%20доповідь.pdf>
- 15.Структура ООН Жінки в Україні та Promundo-US. (2022). Розуміння маскулінності та гендерної рівності в секторі безпеки України за міжнародною методологією дослідження «Чоловіки та гендерна рівність», спеціальне видання: сектор безпеки в Україні. ООН Жінки. <https://ukraine.unwomen.org/uk/digital-library/publications/2022/06/rozuminnya-maskulinnosti-ta-gendernoyi-rivnosti-v-sektori-bezpeky-ukrayiny-za-mizhnarodnoyu-metodolohiyeyu-doslidzhennya-choloviky-ta-genderna-rivnist-spetsialne-vydannya-sektor-bezpeky-v-ukrayini>